

19.3.2024

RAPORT DE MISIUNE

în urma vizitei de informare în Catalonia (Spania), care a avut loc în perioada 18-20 decembrie 2023, cu scopul de a evalua la fața locului modelul de imersiune lingvistică din Catalonia, impactul acestuia asupra familiilor care se mută în regiune și care locuiesc acolo, precum și asupra multilingvismului, a nediscriminării și a principiului statului de drept, în urma petițiilor nr. 0858/2017, 0650/2022 și 0826/2022

Comisia pentru petiții

Membrii misiunii:

Jana Toom	(Renew Europe) (șefa misiunii)
Peter Jahr	(PPE)
Kosma Złotowski	(ECR)
Maria Angela Danzi	(Deputat neafiliat)

Membri din oficiu:

Dolors Montserrat	(PPE)
Rosa Estaràs Ferragut	(PPE)
Maite Pagazaurtundúa	(Renew Europe)
Jorge Buxadé Villalba	(ECR)
Diana Riba i Giner	(Verts/ALE)

Introducere

Obiectivul acestei vizite de informare, astfel cum se prevede la articolul 228 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, a fost acela de a investiga susținerile formulate în petiții, de a stabili faptele, de a căuta soluții, de a avea întâlniri la fața locului cu autorii petițiilor nr. 0858/2017, 0650/2022 și 0826/2022 și de a stabili un dialog cu autoritățile regionale pentru a obține o înțelegere mai bună a diferitelor aspecte ale modelului de imersiune lingvistică din Catalonia. Misiunea a permis comisiei să înțeleagă mai bine impactul modelului asupra familiilor care se mută în regiune și care locuiesc acolo, precum și asupra multilingvismului, a nediscriminării și a respectării dreptului internațional și al UE.

Rezumat al întâlnirilor

Luni, 18 decembrie 2023

Întâlnire cu petiționarii – Barcelona

La 18 decembrie, delegația s-a întâlnit cu petiționarii: Ana Losada, autoarea petiției nr. 0858/2017 – „Asamblea por una Escuela Bilingüe”, și Jordi López Gil, autorul petiției nr. 0650/2022:

- *Ana Losada* și-a exprimat opiniile despre sistemul de învățământ din Catalonia: sistemul este monolingv, în limba catalană. De la vârsta de trei până la șapte ani, predarea se face doar în catalană, iar școala introduce învățarea limbii spaniole în al doilea an de școală primară, la vârsta de șapte ani. Copiii cu vârsta între trei și șapte ani pot studia engleza, dar nu și spaniola. Învățătorii vorbesc numai în catalană, care nu este limba maternă a multor elevi. Școala le recomandă părinților să vorbească cu copiii, să le citească povești și să urmărească programe de televiziune în catalană. Copiii nu pot învăța să citească și să scrie în limba lor maternă, spaniola. Nu studiază nicio materie în spaniolă și au doar două sau trei ore de cursuri de limba spaniolă pe săptămână. Această organizare îi pune pe elevii a căror limbă maternă este spaniola într-o situație dificilă, în care sunt supuși unui risc mai mare de eșec școlar, deoarece limba lor maternă nu este agreată la școală, nefiind considerată de către guvernul regional limba catalanilor. Problema este și mai gravă în cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale, întrucât Departamentul Educației din Catalonia nu ține cont de faptul că aceștia au ca limbă maternă spaniola, în ciuda situației lor dificile. În ceea ce-i privește pe elevii care se înscriu la o școală catalană din altă parte a Spaniei sau a lumii, sistemul îi plasează într-o „clasă gazdă” timp de un an, cu unicul scop de a învăța catalana. Aceștia pierd cel puțin un an până reușesc să vorbească și să scrie corect în catalană. Astfel, pierd dreptul de a studia în spaniolă. Sistemul de învățământ catalan este, în opinia ei, în detrimentul vorbitorilor de spaniolă, în special al elevilor cu cerințe educaționale speciale, și împiedică mobilitatea familiilor din alte părți ale Spaniei.
- *Jordi López Gil* și-a explicat situația personală, ca tată a doi copii care învață în clasa a V-a din învățământul primar, respectiv în clasa a III-a din învățământul secundar. Fiul cel mare a fost diagnosticat cu sindromul Asperger și, după 7 ani de luptă, familia a cerut Departamentului Educației să respecte legea, astfel încât băiatul să poată studia unele materii în spaniolă. Școala a respins cererea de a studia cel puțin o materie în spaniolă. Tatăl a decis să se adreseze instanțelor de judecată, care i-au dat câștig de

cauză în decembrie 2021. După șase luni, administrația a luat o decizie unilaterală și a refuzat să aplice hotărârea instanței potrivit căreia trebuia să se ofere predare în spaniolă la cel puțin 25 % din materii (pentru elevul în cauză, materia care ar fi urmat să fie predată în spaniolă era matematica). Autoritățile regionale din domeniul educației nu au respectat hotărârea instanței. Dl López Gil a denunțat nerespectarea la Înalta Curte de Justiție a Cataloniei, care a dispus imediat aplicarea hotărârii instanței inferioare până la sfârșitul lunii septembrie 2022. Petiționarul consideră că este nedrept și inuman ca un elev cu cerințe educaționale speciale să fie forțat să studieze, în propria lui țară, într-o limbă care nu este limba lui maternă.

După intervențiile petiționarilor, deputații în Parlamentul European **dna Jana Toom, dl Peter Jahr, dl Kosma Zlotowski și dna Maria Angela Danzi** au luat cuvântul pentru o sesiune de întrebări și răspunsuri.

Au întrebat dacă situația a evoluat din 2021 și dacă predarea în spaniolă la 25 % din materii este suficientă pentru a învăța spaniola în mod corespunzător. Au întrebat, de asemenea, de ce nu au respectat școlile hotărârile judecătorești; acestea nu sunt obligatorii din punct de vedere juridic sau definitive? Hotărârile judecătorești se aplică „erga homines” sau doar în cazuri specifice?

Dna Losada a explicat că situația s-a înrăutățit; presiunea în sălile de clasă, pe holuri, în locurile de joacă și în timpul activităților extrașcolare este mai mare. Au existat unele progrese după hotărârea din 2021, care a impus ca 25 % din materii să fie predate în spaniolă în toate școlile, dar administrația educațională catalană a emis un decret care a blocat aplicarea acestei hotărâri. Decretul se află acum pe rolul Curții Constituționale, care trebuie să soluționeze situația juridică. *Dna Losada* a explicat că dispoziția legală fundamentală în materie de regim lingvistic al sistemului de învățământ spaniol și, prin urmare, al celui catalan este articolul 3 din Constituție, care stabilește statutul oficial al limbii castiliene în întreaga Spanie și posibilitatea comunităților autonome de a stabili și alte limbi ca limbi oficiale pe teritoriul lor. Catalonia a decis să introducă catalana și araneza ca limbi oficiale, pe lângă spaniolă. În ceea ce privește utilizarea spaniolei în sistemul de învățământ, statutul oficial al acestei limbi implică existența dreptului de a primi educație în limba spaniolă (STJ 31/2010). Se precizează totodată că spaniola și limba co-oficială în comunitatea autonomă trebuie să fie limbi vehiculare și de învățare „de același rang”, ceea ce înseamnă că nu poate fi stabilită preferința pentru una în detrimentul celeilalte. Constituția și doctrina constituțională de interpretare a acesteia prevăd că spaniola trebuie să fie o limbă utilizată la nivel general de către administrație (inclusiv de administrația sistemului de învățământ), că există dreptul de a urma cursuri în spaniolă și că această limbă nu poate fi exclusă ca limbă vehiculară și de învățare.

Statutul de autonomie al Cataloniei stabilește statutul oficial al catalanei (articolul 6) și al aranezei (articolul 6.5), iar articolul 6.2 prevede că și spaniola este limbă oficială în Catalonia. Legea Educației din Catalonia (Legea 12/2009) stabilește la articolul 11 că catalana, limba proprie a Cataloniei, este limba folosită în mod obișnuit ca limbă vehiculară și limbă de învățare. Nu menționează spaniola, dar, în conformitate cu cerințele articolului 3 din Constituție, acest fapt nu ar trebui să împiedice utilizarea spaniolei ca limbă obișnuită de predare. Limba spaniolă a fost exclusă la nivel practic din sistemul de învățământ din Catalonia, demersul fiind susținut prin fonduri publice, ceea ce a determinat Ministerul Național al Educației să introducă o acțiune în instanță pentru a obține o minimă prezență a spaniolei în educație. În urma acestei acțiuni, Curtea Superioară de Justiție a Cataloniei a dispus aplicarea unor măsuri care să asigure că toți elevii din sistemul public de învățământ beneficiază de

predarea a cel puțin 25 % din materii în fiecare dintre limbile oficiale (STSJ din Catalonia, 16 decembrie 2020). Curtea a considerat că prezența limbii spaniole în sistemul de învățământ era „reziduală”. Generalitatea Cataloniei a refuzat deschis să respecte hotărârea instanței și chiar a cerut școlilor să nu o pună în aplicare. Departamentul Educației nu a respectat dispozițiile din hotărârea Curții. Generalitatea Cataloniei a ales să promulge un decret-lege (Decretul-lege 6/2022) și o lege (Legea 8/2022) pentru a împiedica aplicarea hotărârii Curții Superioare de Justiție a Cataloniei menționate mai sus. Curtea Superioară de Justiție a Cataloniei a ridicat problema neconstituționalității acestor legi, însă Curtea Constituțională nu s-a pronunțat încă asupra chestiunii. Între timp, Curtea Superioară de Justiție a Cataloniei, care a refuzat să adopte măsuri de executare silită a hotărârii din 16 decembrie 2020, continuă să pronunțe hotărâri individuale privind predarea bilingvă în favoarea familiilor afectate. În opinia petiționarului, se creează o breșă în impunerea strictă a unui învățământ monolingv în catalană, dorit de naționaliști.

Întâlnire cu reprezentanții părinților afectați de modelul de imersiune lingvistică – Barcelona

- *Javier Pulido* și-a prezentat cazul. Este tatăl unei eleve din Canet de Mar (Barcelona), care, în 2019, a solicitat în instanță predarea a 25 % din cursuri în spaniolă pentru fiica sa (în vârstă de 4 ani), iar ulterior a fost hărțuit prin mesaje transmise pe rețelele sociale, care îi insultau familia. Dl Pulido a denunțat complicitatea școlii și a autorităților regionale la actele de hărțuire. Dl Pulido a făcut declarații în calitate de martor în fața instanțelor din Barcelona care au investigat cazul mai multor autori ai unor mesaje de pe rețelele sociale prin care i se insulta familia și se cerea izolarea elevei. Autorii mesajelor au publicat „expresii umilitoare și jignitoare” la adresa părinților elevei. După cum detaliază Parchetul în plângerea sa, unul dintre mesaje i-a numit pe membrii familiei „coloniști neintegrați și teroriști”, în timp ce o altă persoană acuzată le-a atribuit calificativul „fasciști”. Solicitarea ca școala Turó del Drac din Canet de Mar să predea 25 % dintre cursuri în limba spaniolă la clasa elevei în cauză a fost aprobată, iar instanța a stabilit măsuri preventive pentru a asigura punerea în aplicare a hotărârii.
- *Agustín Fernández* și-a prezentat cazul. Este tatăl unui elev din Mataro, care a cerut, de asemenea, în instanță, în 2015, predarea în spaniolă a 25 % din cursurile urmate de fiul său. Și în acest caz s-a desfășurat același scenariu ca în exemplul anterior: s-au organizat demonstrații în fața școlii împotriva predării a 25 % din cursuri în limba spaniolă, elevul a fost hărțuit, iar profesorii au cerut ca hotărârea să nu fie pusă în aplicare. În cele din urmă, școala a aprobat o oră suplimentară de predare a matematicii în limba spaniolă, dar cu manualul în catalană. Dl Fernández a explicat că familia lui a avut mult de suferit din cauza solicitării de a i se respecta un drept constituțional. Atitudinea ostilă a profesorilor, refuzul școlii de a aplica hotărârea judecătorească și presiunea politică i-au obligat să schimbe școala.
- *Dafne Ungerer* și-a prezentat cazul. Este mamă a doi copii. A solicitat mai multe ore de spaniolă și engleză la o școală din Castelldefels, dar directorul s-a opus. O sută de părinți au susținut schimbarea regimului lingvistic în sensul includerii mai multor ore de spaniolă și engleză. Aceștia au redactat o propunere de regim lingvistic, semnată în cele din urmă de 30 de familii, în care acestea au solicitat ca elevii să aibă posibilitatea de a studia în catalană, spaniolă și engleză. Au fost hărțuiți de alte familii și s-au confruntat cu o atitudine ostilă din partea profesorilor și a directorului. Consiliul Local din

Castelldefels a emis o declarație oficială prin care i-a acuzat de încălcarea conviețuirii pașnice pentru că solicitaseră predarea mai multor cursuri în spaniolă. Într-o ședință plenară, Consiliul Local a cerut Generalității să nu se conformeze hotărârilor Curții. Sub presiunea grupurilor politice și a presei, familiile fie și-au retras copiii de la școala respectivă, fie au părăsit Catalonia.

După intervențiile părinților, deputații în Parlamentul European **dna Jana Toom** și **dl Peter Jahr** au luat cuvântul pentru o sesiune de întrebări și răspunsuri.

Ei au întrebat despre atmosfera din școli, despre cum i-a afectat criza COVID-19 pe elevi și despre cauzele excluderii predării în spaniolă.

Părinții au răspuns că problema este naționalismul, care urmărește obținerea independenței în generația următoare, iar limba este piatra de temelie a îndoctrinării, chiar și istoria fiind modificată. Nu există niciun motiv pedagogic pentru excluderea limbii spaniole, ci doar rațiuni ideologice. Generalitatea nu știe care este limba maternă a elevilor. Regimurile lingvistice ale școlilor, care în mod normal ar trebui să se bazeze pe statistici, de fapt nu le analizează și nu există nicio abordare pedagogică pentru a determina predarea limbilor. Singurul obiectiv este crearea unui învățământ monolingv în catalană și excluderea spaniolei. Părinții au explicat că autoritățile vor să elimine spaniola din viața publică și că singura cultură care primește subvenții de la administrația publică este cea catalană. Dacă cineva se opune naționalismului lingvistic, este ostracizat. Părinții consideră că aceste fapte subminează mobilitatea funcționarilor din sectorul public și creează o societate endogenă.

Întâlnire cu reprezentanții profesorilor – Barcelona

Dna Iolanda Segura este reprezentanta *USTEC-STE*. Acest sindicat reprezintă majoritatea cadrelor didactice din sistemul de învățământ din Catalonia. Sindicatul susține sistemul actual de imersiune totală în catalană, deoarece consideră că este un model integrator, elevii nefiind segregati pe bază de limbă. Acesta s-a dovedit a fi un model de succes și de promovare a coeziunii sociale. Dna Segura a precizat că 54 % dintre elevi nu au catalana ca limbă maternă și că, prin urmare, fiind o limbă minoritară, predarea acesteia trebuie să fie prioritară. Ea și-a bazat opinia pe concluziile raportorului special al ONU pentru afacerile minorităților, Fernand de Varennes. În raportul privind vizita sa oficială în Spania din 2019, s-a pus problema limbii de predare și a hotărârilor judecătorești în această materie, iar raportorul și-a exprimat îngrijorarea că hotărârile Curții Superioare de Justiție din Catalonia împotriva modelului de imersiune în catalană implică o expunere redusă la această limbă. Dna Segura a explicat că datele furnizate arată că copiii din programul de imersiune în catalană au aceleași competențe în limba spaniolă, matematică și alte discipline școlare ca și copiii care studiază în limba spaniolă, dar că, în plus, dobândesc competență în limba catalană. În opinia ei, dacă ar exista o expunere mai restrânsă la catalană, mulți copii din mediile vorbitoare de spaniolă nu ar învăța corect catalana, deoarece este o limbă minoritară, în timp ce spaniola continuă să fie limba majoritară în țară. În plus, având în vedere că spaniola este limba majoritară a țării, utilizarea sa și expunerea cotidiană a populației la aceasta sunt deja garantate și privilegiate.

După intervenție, deputații în Parlamentul European **dna Jana Toom**, **dl Peter Jahr**, **dl Kosma Zlotowski** și **dna Maria Angela Danzi** au luat cuvântul pentru o sesiune de întrebări și răspunsuri.

Dna Jana Toom a întrebat despre rezultatele ultimului raport PISA, publicat în 2023, care a

evidențiat rezultatele academice slabe ale elevilor din Catalonia la citire și la matematică. *Dna Segura* a afirmat că acesta este rezultatul unor politici educaționale neoliberale deficitare, al reducerii finanțării și al relaxării procesului de imersiune lingvistică; ea a adăugat că sistemul de învățământ trebuie să urmărească în continuare imersiunea totală pentru a-și atinge obiectivele. *Dna Segura* a explicat că școlile nu practică discriminarea sau segregarea pe baza limbii și că, dacă s-ar preda 25 % dintre materii în spaniolă, așa cum solicită unii elevi, acest lucru ar încălca drepturile majorității colegilor lor, care nu au cerut acest lucru. În opinia ei, un astfel de demers încalcă drepturile majorității.

Dl Kosma Zlotowski a afirmat că există două limbi oficiale în Catalonia și că ambele trebuie respectate. În opinia sa, sistemul de învățământ actual este un model în care se urmărește în mod clar ca o limbă să o domine pe cealaltă.

Dna Maria Angela Danzi a afirmat că hotărârile judecătorești trebuie respectate și că guvernul național trebuie să adopte o lege care să clarifice situația și s-a întrebat dacă numărul de ore predate în prezent sunt suficiente pentru a se asigura un nivel corespunzător de competență în limba spaniolă. *Dna Segura* a răspuns că una sau două ore sunt suficiente pentru a stăpâni spaniola, deoarece este limba majorității.

Dna Jana Toom a întrebat care ar fi soluția practică pentru petiționari, iar *dna Segura* a răspuns că aceștia trebuie să învețe catalana.

Dl Peter Jahr a afirmat că hotărârile judecătorești trebuie puse în aplicare și că nu înțelege de ce predarea unei a doua „discipline principale” în limba spaniolă, pe lângă disciplina „limba spaniolă” în sine, ar distruge sistemul catalan de imersiune lingvistică. *Dna Segura* a răspuns că vor continua să lupte pentru nepunerea în aplicare a hotărârilor judecătorești, că profesorii au sprijinul majorității societății catalane și că vor continua cu modelul de imersiune totală.

Marti, 19 decembrie 2023

Întâlnire cu membri ai sistemului judiciar: Tribunal Superior de Justicia de Cataluña - Barcelona

- *Jesús María Barrientos Pacho – Președintele TSJC*

Președintele TSJC a mulțumit delegației pentru vizită, precizând că TSJC este organul jurisdicțional competent pentru procedurile judiciare referitoare la chestiunea imersiunii lingvistice din Catalonia. Instanța are trei camere: una civilă și penală, una socială și una de contencios administrativ. Din 2019, dl Javier Aguayo Mejía este președintele Camerei de Contencios Administrativ, cea care a emis hotărârea privind imersiunea lingvistică: Hotărârea TSJC din 20 decembrie 2020.

El și-a explicat viziunea asupra conflictului. Din 1994, există conflicte în legătură cu modelul de imersiune lingvistică și nenumărate apeluri din partea părinților care doresc o prezență mai extinsă a limbii spaniole în educație. Curtea Constituțională a stabilit că limba catalană trebuie să aibă prioritate, ca urmare a istoriei recente, dar că și spaniola trebuie să fie relevantă, cele două limbi fiind co-oficiale. Întrucât Generalitatea nu a stabilit „un model rezonabil de utilizare” a celor două limbi în sistemul de învățământ, Ministerul Educației a făcut recurs, iar Curtea Supremă a confirmat hotărârea la 20 decembrie 2020.

Generalitatea trebuia să stabilească normele administrative pentru aplicarea hotărârii, iar inspectoratul școlar trebuia să monitorizeze punerea în aplicare. Inspectoratul școlar nu și-a

îndeplinit datoria de colaborare. Parlamentul catalan a promulgat o lege și un decret-lege pentru a împiedica executarea hotărârii. În consecință, TSJC a formulat o întrebare privind constituționalitatea în fața Curții Constituționale, care nu a dat încă o soluție.

În paralel, sunt soluționate solicitările părinților în justiție, iar în cursurile copiilor s-a introdus un procent rezonabil de predare în limba spaniolă, și anume minimum 25 % din programă (limba și literatura spaniolă și o altă materie de bază). Problema creează un conflict social intens, cu demonstrații în fața tribunalului, dar și cu hărțuirea părinților și a elevilor, cărora li se cere să plece sau să se adapteze, ori cu izolarea lor. În opinia sa, există xenofobie. Administrația regională a sistemului de învățământ nu oferă facilități, iar familiile care își exercită drepturile au probleme din cauza hărțuirii.

- *Javier Aguayo Mejía – Președintele Sala de lo Contencioso-Administrativo*

DI Mejía afirmă că situația judiciară nu s-a schimbat în rău de la adoptarea celor două legi (Decretul-lege 6/2022 și Legea 8/2022) cu scopul de a împiedica executarea hotărârii (STSJ din Catalonia, 16 decembrie 2020), dar reacția politică s-a agravat. Din acest motiv, Curtea a formulat o întrebare privind constituționalitatea celor două legi și așteaptă soluționarea chestiunii.

Cu toate acestea, problemele particulare ale cetățenilor sunt luate în considerare și se pronunță hotărâri care să garanteze prezența limbii spaniole, alături de catalană, în procesul de educație al elevilor care depun plângeri. DI Mejía admite că sistemul judiciar este ținta criticilor și că pierde susținerea publicului, dar nu consideră că așa-numitul „război juridic” este o realitate. El consideră că nu li se poate cere cetățenilor să devină eroi pentru exercitarea drepturilor lor, pentru faptul că solicită ca 25 % din materiile de bază să fie predate în spaniolă. Legea și hotărârile judecătorești trebuie respectate, iar minoritățile trebuie apărate. DI Mejía precizează că, pentru a rezolva conflictul, a încercat să obțină un acord între cele două părți, dar administrația regională nu și-a putut asuma angajamentul de a implementa predarea a două discipline de bază în limba spaniolă. În opinia sa, există o problemă politică.

El a explicat că Curtea a luat decizia ca cel puțin 25 % din predare să se facă în limba spaniolă după ce a studiat situații similare din Europa, în special situația din Belgia.

Dna Jana Toom a întrebat dacă discursul instigator la ură este urmărit penal. Președintele a răspuns că Parchetul a luat măsuri împotriva discursului instigator la ură în urma acțiunilor de hărțuire a elevilor. Dna Toom a întrebat care este situația actuală, iar președintele a răspuns că activitatea judiciară cotidiană este normală, dar că, atunci când se judecă o chestiune sensibilă, are loc o reafirmare a identității; totuși, cetățenii au încredere în justiție. Conflictul legat de regimul lingvistic nu s-a agravat; situația este stabilă și se așteaptă hotărârea Curții Constituționale.

DI Peter Jahr a întrebat cum sunt numiți judecătorii, iar președintele a explicat mecanismul de numire a acestora. Președintele a explicat că posturile sunt alocate prin concurs de către Consejo General del Poder Judicial. DI Jahr a întrebat despre consecințele nerespectării hotărârilor judecătorești, iar președintele a răspuns că are efecte devastatoare, întrucât nu se respectă separarea puterilor în stat, dar că societatea catalană vrea să trăiască totuși fără conflicte și să revină la armonie. Președintele a explicat că politicienii au folosit problema regimului lingvistic în agenda lor politică, dar că cetățenii au drepturi lingvistice și, întrucât cele două limbi sunt co-oficiale, ambele trebuie să fie vehiculare, privilegiind catalana, dar fără a exclude spaniola. Problema constă în lipsa de colaborare a administrației catalane, amestecul în treburile justiției și problemele cu separarea puterilor în stat.

Dl Kosma Zlotowski a afirmat că hotărârea Curții Constituționale va fi decisivă.

Dna Maria Angela Danzi a subliniat că trebuie respectat statutul limbilor co-oficiale (articolul 35 din Statutul Cataloniei).

Vizită la școală: Centro de Educación Especial Can Rigol - El Prat de Llobregat

Delegația a fost întâmpinată de *dl Rodrigo Fafian Amado*, directorul Can Rigol, școală de educație specială pentru copii, adolescenți și tineri (cu vârste cuprinse între 3 și 21 de ani). Școala are 109 elevi cu diferite dizabilități, majoritatea din spectrul autismului (60 %). Copiii cu dizabilitate atestată prin certificat ajung la această școală specială de la alte școli primare. Diploma pe care o obțin este o diplomă de învățământ primar și sunt îndrumați către diverse domenii de lucru, terapii ocupaționale sau ateliere speciale (cum ar fi grădinițitul sau munca într-un mediu adaptat). Educația este individualizată și există un plan individual de sprijin pentru fiecare elev. Limba cunoscută de elevi este respectată, deși se acordă prioritate limbii catalane, aceasta fiind limba de învățare. În temeiul programei și al regimului lingvistic, limba specifică de comunicare cu elevii în școlile speciale este catalana. Cu toate acestea, majoritatea elevilor sunt autiști și nu vor dezvolta niciodată capacitatea de a vorbi. Prin urmare, metoda adecvată de comunicare este un sistem bazat pe imagini. Familiile și echipa didactică nu impun limba; ele formează o comunitate care luptă pentru incluziunea socială și pentru ca elevii să fie competenți în limba catalană pentru a-și putea găsi un loc de muncă în viitor.

Dna Maria Angela Danzi l-a felicitat pe director pentru activitatea sa pedagogică.

Dl Kosma Zlotowski și *dl Peter Jahr* au întrebat care este limba maternă a majorității elevilor și de ce toate informațiile despre școală sunt în catalană. Mai mult, *dl Zlotowski* a întrebat de ce site-ul web al școlii nu este bilingv (în spaniolă și catalană), pentru ca familiile vorbitoare de spaniolă să înțeleagă proiectul școlii (site-ul este în engleză și în catalană). Directorul a explicat că majoritatea elevilor au ca limbă maternă spaniola, dar că familiile înțeleg catalana. A adăugat că școala este pregătită să își traducă în spaniolă comunicările, dar că acestea nu trebuie trimise în spaniolă.

Dl Albert Grau Montero, directorul Serviciilor teritoriale de educație din Baix Llobregat, a intervenit pentru a sublinia că trebuie aplicată Legea catalană 8/2022.

Vizită la școală: Instituto Salvador Dalí - El Prat de Llobregat

Directorul Instituto Salvador Dalí, *Marcel Roda Panades*, a întâmpinat delegația. Această școală de învățământ public secundar are o istorie de 38 de ani. Aici învață în jur de 700 de elevi. Municipiul El Prat de Llobregat are o populație mare de imigranți, dintre care majoritatea vorbesc spaniola. Acest lucru reprezintă o provocare pentru profesori, deoarece obiectivul școlii este normalizarea limbii catalane în rândul elevilor. Pe terenul de joacă au voie să vorbească spaniolă, dar cu profesorii trebuie să vorbească în catalană, obiectivul fiind să stăpânească ambele limbi. Regimul lingvistic al școlii este în catalană.

Dl Albert Grau Montero, directorul Serviciilor teritoriale de educație din Baix Llobregat, și *dna Ana Martin Cuello*, Teniente de Alcalde de Educación y Cultura del Ayuntamiento del Prat de Llobregat, au participat la întâlnire în calitate de reprezentanți ai autorităților relevante din regiune, deși inițial nu fuseseră invitați să participe.

Dna Jana Toom a început prin a-i invita pe dl Grau Montero și pe dna Martin Cuello să se prezinte. Apoi a întrebat cum funcționează imersiunea lingvistică în practică, iar directorul a răspuns că doar disciplina „Limba spaniolă” este predată în spaniolă, toate celelalte fiind predate în catalană. Doar un grup de elevi (30 din 700), în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive, urmează 25 % din cursuri în spaniolă (în acest caz, educație fizică și matematică, pe lângă orele de limba spaniolă). O anumită hotărâre judecătorească ce privește un singur elev se aplică și tuturor colegilor de clasă. Nu este decizia școlii, ci un ordin judecătoresc. Site-ul școlii este exclusiv în catalană, deoarece aceasta este limba de comunicare cu familiile, chiar dacă majoritatea sunt vorbitoare de spaniolă.

Directorul a explicat că obiectivul final este ca la sfârșitul școlii să fie stăpânite ambele limbi, iar pentru a realiza acest lucru, preferă să nu vorbească despre procente. A precizat că, la testele externe de admitere la universitate, școala obține rezultate bune, mai bune decât media din Catalonia, ceea ce demonstrează că sistemul funcționează.

Dl Peter Jahr a întrebat de ce ceilalți elevi nu au mai multe ore în spaniolă, iar directorul a răspuns că se aplică regimul lingvistic al școlii și că doar o grupă, cea afectată de hotărârea judecătorească, are mai multe ore în spaniolă începând din 2022.

Dna Maria Angela Danzi a afirmat că nu este normal ca o instanță să decidă situația pedagogică a elevilor și a întrebat care este limba maternă a majorității elevilor, cum sunt acoperite lacunele vorbitorilor de spaniolă și dacă în viitor elevii școlii vor putea participa la examenele administrațiilor naționale.

Dl Grau Montero a insistat că Legea catalană 8/2022 trebuie aplicată și, deoarece el reprezintă cea mai înaltă autoritate în domeniul educației din district, această lege este respectată. **Dna Martin Cuello** împărtășește această idee.

Întâlnire cu asociații/reprezentanți ai societății civile și cu profesori – Barcelona

- *Elena Sintes, „Fundació Bofill”*

Scopul școlilor catalane este de a se asigura că elevii dobândesc un nivel înalt de competență în limbile catalană și spaniolă. Obiectivul este ca elevii să poată comunica complet și fluent în catalană și în spaniolă. Pentru a dobândi aceste competențe lingvistice, Catalonia a adoptat, începând cu anii 1980, un model unificat de neseparare a elevilor în funcție de limbă. Elevii nu sunt separați în funcție de origine sau de limba vorbită în familie. Toți elevii învață în aceeași clasă, pentru a se evita împărțirea societății catalane în comunități lingvistice separate. Altfel, în multe cazuri, elevii nu ar fi capabili să dobândească aceste competențe, neavând acces la limba catalană și neavând nicio relație cu vorbitori uzuali de catalană în contextele lor familiale sau în cartierele în care locuiesc. Din cauza statutului minoritar al catalanei, mulți copii nu au unde să învețe și să vorbească limba catalană în mod obișnuit, zilnic, în afară de școală. Legislația actuală obligă sistemul educațional să se asigure că toți elevii dobândesc un set complet de competențe în limbile catalană și spaniolă, atât de comunicare orală, cât și în scris. De asemenea, toți elevii trebuie să învețe o limbă străină, indiferent de limba vorbită acasă la începutul procesului educațional.

Realitatea lingvistică din instituțiile de învățământ este foarte diversă. Catalana nu este întotdeauna, nici peste tot, limba dominantă. Potrivit unui studiu realizat în 2022 de biroul Avocatului Poporului din Catalonia, catalana este limba obișnuită în 62,1 % din școlile primare

(spaniola având o pondere de 33,1 %) și în 60,6 % din școlile gimnaziale (spaniola având o pondere de 32,9 %).

Dna Sintes precizează că, în opinia sa, diferențele dintre rezultatele școlare nu sunt legate de limba de predare, ci de alți factori: testul PISA oferă date despre relația dintre limba vorbită în familie și rezultatele la testarea cunoștințelor de matematică, științe și citire. Aceste studii confirmă faptul că limba de predare din școala urmată de un elev și limba pe care o vorbește acesta în familie nu determină posibilitățile sale de a obține rezultate bune la citire, matematică și științe. Principalele variabile care influențează rezultatele la testele de competențe sunt indicele social, economic și cultural al elevilor și originea lor străină. Rezultatele la testele PISA 2022 subliniază impactul clar al pandemiei de COVID-19 asupra performanței școlare, care a scăzut dramatic în marea majoritate a țărilor din OCDE, cu o scădere deosebit de accentuată în Catalonia. S-a înregistrat o creștere substanțială a vulnerabilității elevilor în Catalonia. Proporția elevilor de origine imigrantă a crescut puternic în ultimii patru ani, ajungând la 24 % din populația școlară. S-a înregistrat, de asemenea, o creștere a numărului de elevi cu cerințe educaționale speciale (CES) și a elevilor vulnerabili din punct de vedere socioeconomic. Diversitatea socială prezentă în școlile catalane impune ca limba catalană să fie în centrul experienței de învățare, menținându-și astfel funcția de factor de compensare a inegalităților bazate pe origine și asigurând că toți elevii vor atinge un nivel înalt de competență atât în catalană, cât și în spaniolă. Unul dintre avantajele cunoașterii limbii catalane este accesul pe piața muncii și găsirea unui loc de muncă. În opinia dnei Sintes, este un lucru benefic pentru mobilitatea socială, iar prezența limbii catalane în școală asigură incluziunea socială.

- *Carlos Silva Compañón și Sonia Sierra, „Docentes Libres”*

Docentes Libres (Profesori liberi) este un grup de acțiune al profesorilor din Catalonia care luptă pentru drepturile fundamentale ale profesorilor afectați de politicile naționaliste ale guvernelor catalane și de exploatarea politică a școlilor și a educației de către acestea.

Spania este una dintre cele mai descentralizate țări din lume. Guvernele regionale au control asupra educației, sănătății, serviciilor sociale și administrației. Guvernul regional al Cataloniei are unul dintre cele mai înalte niveluri de autoguvernare din Europa. În ciuda acestui fapt, guvernele naționaliste, care au condus Catalonia încă de la începuturile democrației spaniole, se prezintă drept victime și ambalează această victimizare într-un discurs specific. Apelul lor permanent la protecția catalanei ca limbă minoritară este o strategie politică de construire a unei identități naționale exclusiviste, având ca scop final independența Cataloniei. Victimele acestei strategii politice sunt, pe de o parte, elevii și dreptul lor la o educație benefică, în propriul lor interes, iar pe de altă parte, drepturile fundamentale ale profesorilor. În sistemul de învățământ din Catalonia, modelul de imersiune lingvistică universală și obligatorie în catalană este alibiul folosit pentru a exclude spaniola, pentru a o reduce la nivelul de limbă vorbită în familie și pentru a dezvolta o identitate catalană exclusivă. În opinia dlui Silva Compañón, catalana nu este o limbă minoritară. Potrivit celui mai recent sondaj privind utilizarea limbilor realizat de Generalitate, publicat în 2018, 36 % dintre catalani se identifică drept vorbitori de catalană și 46 % ca vorbitori de spaniolă, iar 7 % se consideră bilingvi. Rata de înțelegere a ambelor limbi este aproape de 100 %. Din punct de vedere lingvistic, Catalonia este o societate bilingvă.

Dl Silva Compañón a criticat ideile pe care se întemeiază imersiunea lingvistică obligatorie:

1. Obiectivul imersiunii este de a obține o cunoaștere echivalentă a celor două limbi oficiale

până la sfârșitul etapei de învățământ obligatoriu. Conceptul de „imersiune lingvistică” este eronat și înșelător. Pentru peste 30 % dintre elevii catalani a căror limbă maternă este catalana, acesta nu este un model de imersiune, ci un sistem monolingv în limba lor maternă. Astfel, elevii vorbitori de catalană au o situație avantajoasă de învățare pe parcursul tuturor etapelor de studiu. Regimurile lingvistice ale școlilor, despre care se susține că sunt concepute astfel încât să echilibreze situația lingvistică, aplică același model de imersiune exclusivă universală și obligatorie în catalană, indiferent de contextul social și lingvistic al școlii.

2. În ceea ce privește argumentul că imersiunea garantează coeziunea socială: toți indicatorii internaționali demonstrează că acesta nu este adevărat. Cel mai recent raport PISA 2022 arată că imersiunea aplicată în comunitățile bilingve este dăunătoare pentru învățare în general și pentru elevii migranți în special. Dintre toate regiunile Spaniei, Catalonia este cea în care elevii străini se simt cel mai puțin integrați. Rata de eșec școlar a elevilor străini din Catalonia este mai mare decât a majorității elevilor spanioli de origine străină. Deși au procente similare de elevi imigranți, Catalonia este cu aproape un an școlar în urma Madridului în ceea ce privește rezultatele.

3. Argumentul că imersiunea ar fi un model de succes este, în opinia sa, una dintre cele mai des repetate minciuni ale guvernelor naționaliste din Catalonia. Nu există deloc date care să susțină această afirmație. Cel mai recent test PISA, din 2022, confirmă că rezultatele Cataloniei s-au prăbușit, scăzând sub media Spaniei, a OCDE și a UE la toate disciplinele. La matematică, Catalonia a pierdut 31 de puncte, ceea ce înseamnă că elevii sunt în urmă cu un an școlar și jumătate și că performanța școlară a regiunii este a șasea cea mai slabă dintre cele 17 regiuni ale Spaniei. Reacția autorităților regionale din domeniul educației la aceste date a fost o combinație între negare și xenofobie, dându-se vina pe pandemie și pe numărul de elevi imigranți.

În ceea ce privește elevii și profesorii, există o încercare permanentă din partea Generalității de a dezvolta noi sisteme represive care să completeze modelul de imersiune bazat exclusiv pe catalană. Unul dintre obiectivele celui mai recent plan de promovare a utilizării limbii catalane, lansat în 2021, constă în crearea unui așa-numit „Grup director privind utilizarea limbilor în educație” în fiecare școală din Catalonia, adică a unei rețele de monitorizare a regimului lingvistic coordonate cu autoritățile din domeniul educației, pentru a se asigura că toată lumea vorbește numai în catalană la școală, încălcând astfel libertatea și dreptul la viață privată ale elevilor și profesorilor. Mulți profesori consideră planul de promovare a utilizării limbii catalane o amenințare cotidiană și o sursă permanentă de stres personal și de incertitudine.

DI Kosma Zlotowski și dna Maria Angela Danzi au întrebat despre scăderea accentuată a performanței școlilor din Catalonia în clasamentul PISA, iar *dna Sintes* a răspuns că aceasta este o consecință a importanței acordate sectorului serviciilor și economiei turismului. Ea a subliniat că rezultatele slabe la testele PISA recente sunt generate de lipsa investițiilor, a resurselor și a unei politici educaționale clare și susținute, problema nefiind limba. *DI Silva Compañón* a spus că limba catalană nu este în pericol, fapt exprimat clar de UNESCO. El consideră că predarea în spaniolă a încă unei „discipline principale”, pe lângă disciplina „Limba spaniolă” propriu-zisă, nu va duce la dispariția limbii catalane.

Întâlnire cu reprezentanții autorităților regionale competente: Conselleria d'Educació de la Generalitat – Barcelona

- *Anna Simó i Castelló, Consejera de Educación de la Generalitat*

Dna Anna Simó i Castelló a explicat că nu poate dedica întâlnirii cu delegația întregul interval de timp planificat, deoarece trebuie să se prezinte la o reuniune cu președintele Generalității pe tema ultimelor rezultate ale raportului PISA și a unui viitor pact pentru educație. Din lipsă de timp, delegația a trecut direct la întrebări:

Dna Jana Toom a întrebat de ce nu se aplică hotărârea Curții Supreme a Cataloniei (STSJ din Catalonia, 16 decembrie 2020).

Dna Anna Simó i Castelló a răspuns că poziția ministerului pe care îl reprezintă este conformă cu cadrul juridic care emană din Constituția și Statutul de autonomie al Cataloniei, din legile și decretele regiunii autonome, precum și din Legea nr. 12 din 10 iulie 2009 privind educația în Catalonia, în toate aspectele care privesc utilizarea limbilor în școlile din Catalonia. Regiunile autonome își exercită competențele în conformitate cu legea organică a educației. Legea organică nr. 8 din 9 decembrie 2013 privind îmbunătățirea calității educației (LOMCE), cunoscută la nivel popular sub numele de „Legea Wert”, care prevedea predarea a 25 % din materii în limba spaniolă, a fost abrogată și nu se mai aplică. În prezent se aplică Legea organică nr. 3 din 29 decembrie 2020, care modifică LOE din 2006 (LOMLOE), cunoscută și sub denumirea de „Legea Celaá”. Această lege nu stabilește că spaniola este limba vehiculară în educație, spre deosebire de LOMCE, care stabilise acest statut pentru prima dată în istoria perioadei democratice. Legea organică nr. 3 din 29 decembrie 2020 prevede astfel: „Administrațiile din sistemul de învățământ vor garanta dreptul elevilor de a primi educație în spaniolă și în celelalte limbi co-oficiale din teritoriile în cauză, în conformitate cu Constituția Spaniei, cu Statutul de autonomie și cu reglementările aplicabile”. Pe de altă parte, legea menționată garantează că elevii vor „stăpâni pe deplin”, la finalizarea învățământului obligatoriu, spaniola și limbile co-oficiale, acolo unde există.

Există hotărâri judecătorești și măsuri preventive în temeiul cărora, la cererea unei familii, clasa copilului mai are o materie de bază predată în limba spaniolă (nu se aplică procente). Obiectivul este „stăpânirea deplină” a limbilor catalană și spaniolă (precum și engleza, iar în Valea Aran, araneza).

DI Peter Jahr a întrebat de ce nu este necesar să se predea mai multe ore în spaniolă. Răspunsul este că spaniola este vorbită de 100 % din populație și că, în ultimii 10 ani, sosirea imigranților a redus folosirea catalanei în anumite teritorii la 20 sau 30 % din populație. Din acest motiv, Legea nr. 12 din 10 iulie 2009 privind educația din Catalonia și Legea nr. 8 din 9 iunie 2022 privind utilizarea și învățarea limbilor oficiale în învățământul preuniversitar garantează autonomia școlilor în planificarea programei și a regimului lingvistic. Aceste planuri sunt adaptate realității sociolingvistice a populației și urmăresc să garanteze egalitatea de șanse pentru toți elevii, precum și să asigure că toți ajung să vorbească trei limbi la sfârșitul școlii.

DI Peter Jahr a insistat că nu înțelege refuzul de a se preda mai multe ore în spaniolă, în ciuda explicațiilor primite.

DI Kosma Zlotowski a întrebat cum se atinge obiectivul obținerii bilingvismului până la sfârșitul școlii fără a preda cursuri în spaniolă, având în vedere că în prezent sistemul este monolingv, în catalană.

Dna Anna Simó i Castelló a răspuns că gradul ridicat de înțelegere reciprocă dintre catalană și

spaniolă simplifică lucrurile, fiindcă cele două limbi au structuri lingvistice similare și este ușor să înveți spaniola, de exemplu, cu ajutorul televiziunii sau al rețelelor sociale. Dna Simó i Castelló a fost întrebată, de asemenea, despre comunicarea bilingvă pe site-urile școlii și a răspuns că modul de comunicare și site-urile sunt compatibile cu legea.

Dna Maria Angela Danzi a afirmat că 85 % dintre politicienii din Parlamentul Cataloniei susțin sistemul de imersiune. Ea consideră că instanțele nu pot impune acțiuni comunității educaționale și că nu ar trebui alimentat conflictul.

Dna Anna Simó i Castelló a răspuns că Legea 8/2022 garantează competența în limbile catalană, spaniolă și engleză. Pe baza autonomiei lor, școlile pot să pună în aplicare măsuri compensatorii pentru a-și atinge obiectivele pedagogice, care nu sunt niciodată politice. Ea consideră că metoda de imersiune lingvistică este cea care dă cele mai bune rezultate și că spaniola nu este lăsată în plan secund. Dna Simó i Castelló atribuie rezultatele slabe din ultimul raport PISA – care, în opinia ei, sunt comune pentru întreaga Europă – situației socioeconomice a elevilor și agravării sărăciei în rândul copiilor. Prin urmare, problema nu ține de limbă.

Dl Jesús Viñas i Cirera, președintele Consiliului Școlar al Cataloniei, a intervenit în numele comunității educaționale, explicând că sistemul nu a fost niciodată atacat, că nu există niciun conflict lingvistic și că situația este normalizată. Copiii trebuie să învețe două limbi, plus engleză. El a subliniat că limba catalană este în declin și amenințată, motiv pentru care trebuie depus un efort mai mare pentru a o apăra.

Întâlnire cu reprezentanții Inspectoratului școlar – Ministerul Educației – Barcelona

- Josefina Beltrán – directoarea Inspectoratului școlar din Catalonia al Ministerului Educației în perioada 2018-2023

Dna Beltrán a explicat funcțiile inspectoratului școlar în diferitele comunități autonome. Inspectoratul a fost creat în 1985, când guvernul central a transferat competențe educaționale comunităților autonome, care dețin acum competențe în acest domeniu. Inspectoratul monitorizează sistemul de învățământ, verificând ciclurile și nivelurile de studiu, programa școlară și condițiile de obținere a diplomelor, burselor și subvențiilor. În ceea ce privește cunoașterea situației, activitățile inspectoratului se limitează la „solicitarea de informații și documentare”, întrucât competența de monitorizare nu poate plasa comunitățile autonome într-o situație de dependență ierarhică față de administrația statului, o astfel de situație fiind incompatibilă cu principiul autonomiei. Astfel, atunci când inspectoratul primește o plângere de la un cetățean, se limitează să întrebe la rândul său Departamentul Educației din cadrul Generalității dacă plângerea respectivă este întemeiată. Inspectoratul nu are posibilitatea de a inspecta singur. Relațiile cu Generalitatea se bazează pe respect reciproc.

Dl Peter Jahr a întrebat-o pe dna Beltrán ce inspectează atunci instituția sa. Directoarea a răspuns că inspectează programa, care este stabilită în proporție de 40 % de statul central și 60 % de comunitatea autonomă. Inspectoratul verifică dacă elevii au competențe minime de bază.

Dl Peter Jahr a întrebat-o ce nivel de acțiune adoptă inspectoratul pentru a răspunde la plângerile cetățenilor cu privire la imersiunea lingvistică în catalană. Directoarea a răspuns că există hotărâri individuale. Începând din 2011, aceste hotărâri, care au afectat 36 de școli, au stabilit să se predea încă o materie de bază din programa școlară în limba spaniolă. Hotărârile

individuale sunt o pârghie judiciară pentru părinții care doresc să depună plângeri. Inspectoratul trebuie să verifice dacă reglementările regionale sunt conforme cu legislația spaniolă. Legea catalană a educației din 2022 prevede că, până la sfârșitul studiilor, elevii trebuie să dobândească competențe în limbile catalană și spaniolă. Testele Generalității demonstrează că se reușește acest lucru, elevii obținând rezultate similare la spaniolă și catalană la sfârșitul studiilor. Inspectoratul nu poate face controale la fața locului, doar Generalitatea are această competență; inspectoratul se rezumă la a solicita informații și la a transmite plângeri.

Dna Maria Angela Danzi a afirmat că inspectoratul nu intră în fondul problemei. Apelurile cetățenilor la justiție arată că procesul nu funcționează; ar trebui să se verifice competențele lingvistice, să se întocmească rapoarte către guvern și să se prezinte propuneri de soluții la conflictele existente. Dna Maria Angela Danzi a întrebat dacă există standarde minime pentru întreaga Spanie, de exemplu un nivel obligatoriu la citire.

Directoarea a răspuns că inspectoratul nu are obligația de a asigura respectarea hotărârii Curții Supreme a Cataloniei care solicită ca 25 % din programă să fie predată în spaniolă: STSJ din Catalonia, 16 decembrie 2020.

Miercuri, 20 decembrie 2023

Întâlnire cu Avocatul regional al Poporului – Sindic de Greuges – Barcelona

- *Esther Giménez-Salinas, Avocat al Poporului din 2022*

Rolul sindicului este de a examina plângerile oricărei persoane care simte că nu este protejată în urma unor acțiuni sau omisiuni ale administrațiilor. Acesta urmărește să asigure funcționarea corectă a guvernului catalan (Generalitatea) și a administrațiilor locale, cum ar fi consiliile locale, guvernele provinciale sau consiliile districtuale. Astfel, lucrează ca supervisor și colaborator al administrației catalane, cu scopul de a îmbunătăți standardele acesteia. Pe lângă colaborarea cu administrațiile, sindicul începe să supravegheze și companiile private care furnizează servicii de interes public, precum energie electrică, telefonie, apă, gaze, poștă etc. Ales cu majoritate de voturi de către parlamentul catalan, sindicul este independent din punct de vedere politic. Sindicul nu aparține niciunui guvern și acționează cu obiectivitate, libertatea criteriilor și independență. Rolul său este să soluționeze conflictele dintre cetățeni și administrație. Recomandările sale nu sunt obligatorii, dar sunt urmate în proporție de 80 % de administrația catalană. Anul trecut a examinat 23 000 de cazuri, dintre care 200 au fost din oficiu. Cetățenii au formulat 12 000 de întrebări. Subiectele sunt legate mai ales de politicile sociale și de siguranța cetățenilor. Tema culturii și a limbii reprezintă doar 0,5 % din totalul cazurilor.

- *Jaume Saura, adjunct general al Avocatului Poporului din Catalonia*

DI Jaume Saura a explicat că în Spania limbile co-oficiale ale comunităților autonome urmează modele educaționale diferite, în funcție de regiune. În Țara Bascilor, de exemplu, elevii sunt segregati în funcție de modelul de școală ales de părinți. În Catalonia există un model unic, catalana fiind limba de predare în școli. Sunt garantate două limbi vehiculare, dar predomină catalana datorită statutului său de limbă a minorității istorice. Competențele în domeniul educației aparțin guvernului comunității autonome (Generalitatea), iar statul central pur și

simplu stabilește bazele. Școlile își stabilesc planurile lingvistice de bază în funcție de nevoile sociolingvistice ale elevilor lor.

În 2023, Avocatul Poporului a primit două plângeri legate de această chestiune. Una se referea la o școală în care elevii aveau prea multe cursuri în spaniolă, iar reclamanții erau împotriva consolidării limbii spaniole, deoarece majoritatea elevilor școlii erau vorbitori de catalană.

Avocatul Poporului nu este de acord că ar trebui impus un procent omogen, fără a se ține cont de contextul sociolingvistic al fiecărei școli. Obiectivul ar trebui să fie stăpânirea limbilor spaniolă și catalană la nivelul C1 la sfârșitul școlii.

Dl Peter Jahr a declarat că existența plângerilor este un simptom care arată că ceva nu este în regulă. Există un conflict între instituții, întrucât parlamentul catalan a modificat legislația pentru a evita executarea hotărârii TSJC.

Dl Jaume Saura a precizat că legea prevede „utilizarea rezonabilă” a celor două limbi, că ambele sunt vehiculare și că prezența spaniolei este relevantă în sistemul de învățământ. Faptul că există plângeri sau că un cetățean se simte vătămat nu înseamnă că cetățeanul respectiv are dreptate. Instituția Avocatului Poporului trebuie să explice mai bine această chestiune. **Dl Jaume Saura** a explicat, de asemenea, că multe plângeri cu privire la utilizarea limbii catalane în școală sunt trimise Avocatului Poporului de la nivel național.

Dna Maria Angela Danzi a afirmat că există totuși un conflict și că acesta a fost instrumentalizat. Ea a cerut ca Curtea Constituțională să intervină pentru a clarifica situația cât mai curând posibil și a întrebat ce soluții sau recomandări au fost prezentate împotriva discursului instigator la ură din școli.

Dl Jaume Saura a precizat că modelul educațional catalan a beneficiat de consens din anii 1980 până în anii 1990, dar că din anii 1990 până în prezent consensul s-a pierdut și există o minoritate care se opune modelului, marea majoritate a societății catalane dorindu-și folosirea unei singure limbi în școli. El consideră că problema procentului a fost scoasă din context și că trebuie să se predea limba, literatura și gramatica spaniolă, punându-se accentul pe citire. Ultimele rezultate la testele PISA au arătat că performanța la citire a scăzut în întreaga Spanie. Regimul lingvistic al școlilor trebuie ajustat astfel încât obiectivul să fie acela de a dobândi o bună cunoaștere a limbilor catalană și spaniolă până la vârsta de 16 ani.

Dl Peter Jahr a explicat că, în cursul vizitelor la școli, delegația a constatat că întrebările părinților nu au primit răspuns și că drepturile lor nu sunt respectate. Minoritățile nu sunt luate în considerare, ceea ce nu este acceptabil într-o societate democratică, care trebuie să protejeze minoritățile împotriva discriminării. El a întrebat dacă instituția Avocatului Poporului va încerca să lanseze un dialog între părți și dacă îi va proteja pe petiționari împotriva discursului instigator la ură. **Dl Jahr** afirmă că site-urile școlilor trebuie să fie bilingve, în spaniolă și catalană, deoarece acest lucru ar transmite un mesaj pozitiv cetățenilor și ar contribui la reducerea tensiunilor.

Dl Kosma Zlotowski a remarcat că administrațiile catalane consideră că totul funcționează perfect, dar că există plângeri din partea părinților și incidente de hărțuire a familiilor și de comportament agresiv față de elevii care își apără drepturile lingvistice, iar acest lucru este inacceptabil.

Dl Jaume Saura a răspuns că Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu împotriva cazurilor de hărțuire din sălile de clasă, dar că familiile ar trebui să știe că în Catalonia nu există dreptul de a alege limba folosită în școală.

Dna Maria Angela Danzi a întrebat dacă imersiunea în catalană se aplică în toate școlile, iar răspunsul a fost că se aplică în toate școlile care primesc subvenții publice, dar nu afectează școlile private.

Dl Peter Jahr a afirmat că acest conflict ar trebui soluționat prin căutarea consensului cu empatie, încercând să se înțeleagă cealaltă parte, prin dialog și cu respectarea drepturilor copiilor.

Dl Jaume Saura a precizat că Avocatul Poporului dorește să introducă conceptul justiției restaurative pentru a reduce tensiunile și a obține consensul. În acest sens, dorește să introducă și ideea de reparare a prejudiciului ca răspuns la conflict și pentru a evita ca pedeapsa să fie prima reacție. Reparația este bună și utilă pentru persoanele care suferă o vătămare și, în același timp, promovează responsabilizarea reală a celor care au cauzat-o. El consideră că este important ca societatea să se îndrepte către o cultură a „dejudiciarizării” conflictelor și să nu se mai apeleze la sistemul juridic pentru a soluționa situații care ar putea fi rezolvate cu ușurință prin obținerea unui acord între părți. Capacitatea de a asculta, prietenia, justiția restaurativă ar trebui să fie pietrele de temelie în toate acțiunile unei instituții utile pentru cetățeni.

Concluzii

Pe parcursul vizitei, delegația a remarcat un nivel ridicat de polarizare pe tema modelului educațional și o lipsă de comunicare între autorități și petiționari. În special, a auzit autoritățile vorbind despre particularitățile modelului de imersiune lingvistică aplicat în Catalonia, iar din partea petiționarilor a auzit argumente care denunță discriminarea limbii spaniole în școli.

Delegația a luat act de cazurile concrete în care școlile au exclus spaniola din modelul educațional, aceasta fiind considerată o limbă străină. Petiționarii au demonstrat că elevii vorbitori de spaniolă cu cerințe educaționale speciale nu studiază în limba lor maternă și că elevii spanioli din alte comunități autonome își pierd drepturile lingvistice atunci când se mută în Catalonia. Delegația a remarcat, de asemenea, că autoritățile catalane insistă că modelul de imersiune lingvistică se bazează pe nevoia de a proteja limba catalană, despre care susțin că altfel s-ar pierde, deoarece spaniola este limba vorbită cel mai mult în regiune și se bucură de un statut mai proeminent în domeniul juridic, social și cultural. Autoritățile catalane au explicat că, la sfârșitul ciclului de studii, elevii au un nivel înalt de competență atât în limba spaniolă, cât și în limba catalană.

Delegația a remarcat cu îngrijorare că mai multe familii care au intenționat să solicite cursuri suplimentare în limba spaniolă s-au confruntat cu dificultăți și cu o rezistență care creează preocupări legate de discursul instigator la ură. În special, pare să lipsească dorința reală de a se stabili un dialog între autoritățile regionale și familiile afectate, ceea ce a dus la neîncredere între părți.

Delegația a remarcat că Decretul-lege 6/2022 și Legea 8/2022 adoptate de parlamentul catalan împiedică aplicarea hotărârii judecătorești care prevede că 25 % din cursuri trebuie să fie predate în limba spaniolă și că se așteaptă răspunsul Curții Constituționale la întrebarea privind constituționalitatea în această chestiune.

Delegația a regretat că vizita autorizată de cea mai înaltă instanță a Parlamentului European a fost primită cu proteste și demonstrații jignitoare în fața sediului oficial al Parlamentului European de la Barcelona și că a fost necesară prezența poliției pentru a asigura siguranța membrilor delegației.

Recomandări

Comisia pentru petiții:

1. subliniază că obiectivul misiunii a fost de a evalua la fața locului modelul de imersiune lingvistică din Catalonia, impactul acestuia asupra familiilor care se mută în regiune și care locuiesc acolo, precum și asupra multilingvismului, a nediscriminării și a respectării dreptului internațional și al UE;
2. consideră că egalitatea de șanse în ceea ce privește învățarea și asigurarea accesului tuturor elevilor la educație ar trebui să fie principiile fundamentale ale fiecărui sistem de învățământ;
3. reamintește că îndatorirea de a cunoaște limba spaniolă și dreptul de a utiliza limba spaniolă sunt consacrate la articolul 3 din Constituția Spaniei, care stabilește statutul oficial al limbii castiliene în întreaga Spanie și posibilitatea comunităților autonome de a stabili și alte limbi ca limbi oficiale pe teritoriul lor; reamintește că Statutul Cataloniei a utilizat această posibilitate pentru a institui limba catalană drept limbă co-oficială pe teritoriul său; consideră că sistemul de învățământ din Catalonia ar trebui să acorde un tratament egal spaniolei și catalanei ca limbi de învățământ în cadrul programei sau al orelor de curs și că sistemul de învățământ trebuie să ia măsurile necesare pentru a compensa deficiențele la oricare dintre limbi, astfel cum se prevede în legea organică spaniolă a educației (articolele 79 și 121), dar în niciun caz aceste măsuri nu pot implica excluderea altei limbi oficiale ca limbă vehiculară; consideră că predarea materiilor secundare, cum ar fi educația fizică sau activitățile extrașcolare, nu poate fi echivalată sau calculată în termeni identici cu predarea materiilor de bază, cum ar fi matematica sau istoria; consideră că școlile din Catalonia ar trebui să le ofere elevilor posibilități adecvate de a dobândi un nivel ridicat de cunoștințe atât de catalană, cât și de spaniolă și de a dobândi competențele lingvistice necesare pentru a avea acces deplin la toate oportunitățile sociale, culturale și de ocupare a forței de muncă;
4. reamintește că respectarea diversității lingvistice și culturale este una dintre pietrele de temelie ale UE, consacrată la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, și că orice discriminare bazată pe limbă este interzisă în mod explicit în temeiul articolului 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene; invită autoritățile regionale și naționale competente să se asigure că copiii nu sunt discriminați din niciun motiv, nici din cauză că vorbesc limba spaniolă; consideră că este esențial să se asigure egalitatea de șanse și incluziunea în procesul de învățare pentru toți elevii;
5. atrage atenția că drepturile lingvistice trebuie respectate în comunitățile în care există mai multe limbi oficiale, fără a limita drepturile unui grup comparativ cu alte grupuri, în conformitate cu ordinea constituțională a fiecărui stat membru și cu dreptul național¹; invită în

¹ Minority SafePack, aprobat în decembrie 2019 de PE: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0370_RO.html.

acest sens autoritățile regionale și naționale competente să se asigure că promovarea limbilor regionale și protecția comunităților lingvistice respectă drepturile fundamentale ale tuturor persoanelor;

6. subliniază că nevoile de învățare au propriile particularități, care variază de la o realitate educațională la alta, și că acest lucru nu poate justifica în niciun caz excluderea învățării într-una dintre limbi; consideră că sistemul de învățământ ar trebui să țină seama de interesul superior al copilului în elaborarea politicilor lingvistice și să dezvolte soluții personalizate ori de câte ori este posibil pentru a aborda orice deficiențe în parcursul de învățare al copiilor și vulnerabilitățile economice cu care se confruntă elevii și familiile acestora;

7. este preocupat de faptul că modelul de imersiune lingvistică din Catalonia generează disfuncții grave pentru elevii cu nevoi speciale a căror limbă maternă este spaniolă; reamintește că autoritățile din domeniul învățământului ar trebui să se asigure că elevii cu cerințe educaționale speciale pot studia în limba maternă, în cazul în care aceasta este o limbă oficială, dacă familiile lor doresc acest lucru, în conformitate cu recomandările Consiliului privind educația în limba maternă și integrarea copiilor cu dizabilități în sistemele de învățământ și cu rezoluția adoptată de Parlamentul European privind situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană: Raportul anual pentru anii 2018 și 2019²;

8. solicită Comisiei să prezinte un raport referitor la cele mai recente evoluții legate de petițiile nr. 0858/2017, 0650/2022 și 0826/2022 privind respectarea regimurilor lingvistice și organizarea sistemului de învățământ din Catalonia;

9. condamnă faptul că regimul lingvistic din Catalonia restricționează efectiv libertatea de circulație, deoarece împiedică familiile care se mută în Catalonia să studieze în limba spaniolă oficială, ceea ce le afectează drepturile și le limitează opțiunile de căutare a unui loc de muncă în propria lor țară și, prin urmare, în interiorul UE; este ferm convins că trebuie garantată libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene, astfel cum se prevede la articolul 45 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;

10. reamintește că, în Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții³, statelor membre li se recomandă să asigure „creșterea nivelului de competențe lingvistice, atât în limba oficială, cât și în alte limbi, și sprijinirea cursanților să învețe diferite limbi, care să fie relevante pentru situația lor de muncă și de viață și care ar putea contribui la comunicarea și mobilitatea transfrontalieră”;

11. solicită Comisiei să monitorizeze îndeaproape modul în care este aplicat în Catalonia articolul 165 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special în ceea ce privește respectarea de către autoritățile regionale a diversității culturale și lingvistice, și să ia în considerare aceste rezultate în următorul său raport privind statul de drept; invită, de asemenea, Comisia să stabilească un dialog cu statul membru și să ofere asistență tehnică pentru a aborda prolemele legate de drepturile fundamentale și să ia măsuri pentru a se asigura că Spania respectă drepturile copiilor vorbitori de limbă spaniolă în comunitățile bilingve;

12. solicită autorităților regionale și naționale să colaboreze pentru a pune capăt încălcării

² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0328_RO.html

³ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01))

drepturilor fundamentale ale părinților, copiilor și familiilor și pentru a proteja aceste drepturi, astfel cum se prevede la articolul 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;

13. solicită autorităților regionale să adopte măsurile legale sau administrative corespunzătoare pentru a se asigura că comunicarea din partea administrației publice din domeniul învățământului, inclusiv a școlilor către elevi și familii, se face atât în spaniolă, cât și în catalană, din oficiu, inclusiv pe site-urile de internet, fără a fi nevoie ca elevii sau familiile să solicite individual acest lucru;

14. solicită autorităților naționale și regionale spaniole să urmărească cu atenție dacă organizarea sistemelor educaționale din Catalonia respectă principiul conținutului echilibrat al predării în limbile oficiale și dacă se acordă un tratament egal limbilor co-oficiale, precum și dacă se ating obiectivele educaționale în ambele limbi co-oficiale;

15. propune autorităților naționale spaniole să revizuiască modul în care inspectoratul școlar monitorizează aplicarea standardelor minime privind conținutul echilibrat al predării în limbile oficiale în Catalonia;

16. recomandă efectuarea, de către experți independenți, a unei analize cantitative și calitative aprofundate independente, care să evalueze modelul de imersiune lingvistică în școlile catalane și tratamentul egal al limbilor co-oficiale în sistemul de învățământ, cu scopul de a oferi recomandări legiuitorilor și părților interesate cu privire la modul în care se poate stabili un conținut echilibrat al limbilor de predare;

17. sugerează guvernului regional al Cataloniei să îmbunătățească comunicarea și nivelul de încredere, pentru a stabili un dialog constructiv cu familiile afectate;

18. observă că hotărârea din 16 decembrie 2020 a Înaltei Curți de Justiție a Cataloniei cu privire la obligația de a garanta predarea a 25 % dintre materii în limba spaniolă în cadrul sistemului de învățământ catalan nu este aplicată în prezent de către administrația regională; reamintește că respectarea statului de drept este una dintre pietrele de temelie ale UE, fiind consacrată la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană; consideră că nerespectarea hotărârilor judecătorești de către administrația publică spaniolă și catalană încalcă acest principiu fundamental; este îngrijorată de faptul că, din cauza lipsei de măsuri pentru punerea în aplicare a acestei hotărâri judecătorești, cetățenii se văd nevoiți să introducă acțiuni în justiție pentru soluționarea cazurilor lor individuale; invită autoritățile catalane să nu împiedice executarea acestei hotărâri;

19. își exprimă îngrijorarea cu privire la încălcarea principiului separării puterilor în stat, la presiunile exercitate asupra judecătorilor și la criticile adresate acestora în mod direct în termeni inacceptabili și defăimători;

20. este îngrijorată de excluziunea, controversile și reacțiile publice pe care le provoacă această chestiune în societatea catalană, inclusiv de cazurile de excluziune socială, intimidare și agresiune împotriva copiilor și părinților; condamnă orice formă de discurs instigator la ură; solicită autorităților regionale să monitorizeze cu atenție acest comportament inacceptabil și să-i sancționeze pe autori; solicită autorităților regionale și naționale să instituie un protocol de apărare și protecție pentru persoanele expuse riscurilor, inclusiv pentru familiile care apelează la sistemul judiciar pentru a pune în aplicare hotărârea din 16 decembrie 2020;

21. sugerează autorităților spaniole să instituie un singur test de admitere la universitate pentru toți elevii care studiază în Spania, cu examene identice, ca instrument de evaluare și transparență, pentru a asigura o reală egalitate de șanse pentru toți elevii, indiferent de origine, sex, teritoriu sau limbă maternă, respectând în același timp actuala competență regională în domeniul educației;
22. solicită ca petițiile nr. 0858/2017, 0650/2022 și 0826/2022 privind respectarea regimurilor lingvistice și organizarea sistemului educațional în Catalonia să rămână deschise;
23. recomandă transmiterea prezentului raport și a recomandărilor sale guvernului regional al Cataloniei, autorităților naționale spaniole, inclusiv Ministerului Educației, Avocatului Poporului din Spania, Avocatului Poporului din Catalonia, Înaltei Curți de Justiție a Cataloniei și Curții Constituționale a Spaniei, în așteptarea pronunțării hotărârii acesteia; recomandă, de asemenea, ca acest raport să fie transmis Grupului de monitorizare a statului de drept și a drepturilor fundamentale al Comisiei LIBE.

INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA COMPETENTĂ

Data adoptării	19.3.2024
Rezultatul votului final	+: 19 -: 6 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Margrete Auken, Francesca Donato, Alexis Georgoulis, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Emil Radev, Esther Sanz Selva, Jana Toom, Michal Wiezik, Kosma Złotowski, Tatjana Ždanoka
Membri supleanți prezenți la votul final	Isabel Benjumea Benjumea, Rosa Estaràs Ferragut, Virginie Joron, Maite Pagazaurtundúa, Andrey Slabakov
Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final	Jorge Buxadé Villalba, Ana Collado Jiménez, Gabriel Mato, Andrey Novakov, Diana Riba i Giner, Susana Solís Pérez

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ

19	+
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Kosma Złotowski, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Virginie Joron
Deputați neafiliați	Francesca Donato
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Ana Collado Jiménez, Rosa Estaràs Ferragut, Peter Jahr, Stelios Kympouropoulos, Gabriel Mato, Dolors Montserrat, Andrey Novakov, Emil Radev
Renew Europe	Vlad Gheorghe, Maite Pagazaurtundúa, Susana Solís Pérez, Jana Toom, Michal Wiezik

6	-
Deputați neafiliați	Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
S&D	Cristina Maestre Martín De Almagro
Grupul The Left	Esther Sanz Selva
Grupul Verts/ALE	Margrete Auken, Diana Riba i Giner

0	0

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri